Downloaded via the EU tax law app / web

Edizzjoni Provvi?orja

SENTENZA TAL-QORTI TAL-?USTIZZJA (It-Tieni Awla)

16 ta’ Di?embru 2021 (*)

“Rinviju g?al de?i?joni preliminari – Moviment liberu tal-kapital – Fondi ta’ investiment komuni tat-tip mag?luq – Fondi ta’ investiment komuni tat-tip miftu? – Investimenti fi proprjetajiet immobbli – Taxxi ipotekarji u tariffi tar-Re?istru tal-Artijiet – Vanta?? fiskali rri?ervat biss g?all-fondi ta’ proprjetà immobbli tat-tip mag?luq – Differenza fit-trattament – Komparabbiltà tas-sitwazzjonijiet – Kriterji o??ettivi ta’ differenzazzjoni”

Fil-Kaw?i mag?quda C?478/19 u C?479/19,

li g?andhom b?ala su??ett talbiet g?al de?i?joni preliminari skont l-Artikolu 267 TFUE, imressqa mill-Corte suprema di cassazione (il-Qorti Suprema tal-Kassazzjoni, l-Italja), permezz ta’ de?i?jonijiet tal-21 ta’ Di?embru 2018, li waslu fil-Qorti tal-?ustizzja fid-19 ta’ ?unju 2019, fil-pro?eduri

UBS Real Estate Kapitalanlagegesellschaft mbH

vs

Agenzia delle Entrate,

IL-QORTI TAL-?USTIZZJA (It-Tieni Awla)

komposta minn A. Arabadjiev, President tal-Ewwel Awla, li qed ja?ixxi b?ala President tat-Tieni Awla, I. Ziemele, T. von Danwitz, P. G. Xuereb (Relatur) u A. Kumin, Im?allfin,

Avukat ?enerali: G. Hogan,

Re?istratur: A. Calot Escobar,

wara li rat il-pro?edura bil-miktub,

wara li kkunsidrat l-osservazzjonijiet ippre?entati:

– g?al UBS Real Estate Kapitalanlagegesellschaft mbH, minn S. Ricci u M. Serpieri, avvocati,

– g?all-Gvern Taljan, minn G. Palmieri, b?ala a?ent, assistita minn P. Gentili, avvocato dello Stato,

– g?all-Kummissjoni Ewropea, minn W. Roels u F. Tomat, b?ala a?enti,

wara li semg?et il-konklu?jonijiet tal-Avukat ?enerali, ippre?entati fis-seduta tal-25 ta’ Frar 2021,

tag?ti l-pre?enti

Sentenza

1 It-talbiet g?al de?i?joni preliminari jikkon?ernaw l-interpretazzjoni tal-Artikoli 43 u 56 KE (li

saru, wara emenda, l-Artikoli 49 u 63 TFUE).

2 Dawn it-talbiet tressqu fil-kuntest ta’ kaw?i bejn UBS Real Estate Kapitalanlagegesellschaft mbH (iktar ’il quddiem “UBS Real Estate”) u l-Agenzia delle Entrate (l-Awtorità Fiskali, l-Italja) dwar il-limitazzjoni tal-benefi??ju tat-tnaqqis tat-taxxi ipotekarji u t-tariffi tar-Re?istru tal-Artijiet g?all-fondi ta’ investiment tat-tip mag?luq biss, bl-esklu?joni ta’ dawk tat-tip miftu?.

Id-dritt Taljan

Id-digriet Le?i?lattiv Nru 347, tal-31 ta’ Ottubru 1990

3 Id-Decreto Legislativo n. 347 – Approvazione del testo unico delle disposizioni concernenti le imposte ipotecaria e catastale (id-Digriet Le?i?lattiv Nru 347 dwar l-Approvazzjoni tat-Test Uniku dwar id-Dispo?izzjonijiet li Jikkon?ernaw it-Taxxi Ipotekarji u t-Tariffi tar-Re?istru tal-Artijiet), tal-31 ta’ Ottubru 1990 (Suppliment Ordinarju tal-GURI Nru 277, tas-27 ta’ Novembru 1990), fil-ver?joni tieg?u applikabbli g?all-kaw?i prin?ipali, jipprovdi, minn na?a, li l-formalitajiet ta’ traskrizzjoni, ta’ re?istrazzjoni ta’ ipoteki, ta’ ti?did u ta’ annotazzjoni fir-Re?istru tal-Artijiet huma su??etti g?al taxxa ipotekarja (*imposta ipotecaria*). Il-ba?i taxxabbli hija kkostitwita mill-valur tal-proprjetà immobbli ttrasferita jew ikkontribwita u r-rata hija stabbilita g?al 1.6 %.

4 Min-na?a l-o?ra, it-tariffa tar-Re?istru tal-Artijiet (*imposta catastale*) hija rregolata wkoll minn dan id-Digriet Le?i?lattiv Nru 347, tal-31 ta’ Ottubru 1990, u hija applikata g?at-trasferiment, ji?ifieri l-bidla ta’ isem il-proprjetarju tad-dritt ta’ proprjetà jew ta’ dritt *in rem* ie?or fuq proprjetà immobbli rre?istrata fir-Re?istru tal-Artijiet. Din it-taxxa, li r-rata tag?ha hija ta’ 0.4 %, hija proporzjonali g?all-valur ta’ din il-proprjetà immobbli.

Id-Digriet Le?i?lattiv Nru 58/1998

5 Id-Decreto Legislativo N. 58 – Testo unico delle disposizioni in materia di intermediazione finanziaria, ai sensi degli articoli 8 e 21 della legge 6 febbraio 1996, n. 52 (id-Digriet Le?i?lattiv Nru 58, Test Unifikat tad-Dispo?izzjonijiet Le?i?lattivi dwar l-Intermedjazzjoni Finanzjarja, fis-sens tal-Artikoli 8 u 21 tal-Li?i tas-6 ta’ Frar 1996, Nru 52), tal-24 ta’ Frar 1998 (Suppliment Ordinarju tal-GURI Nru 71, tas-26 ta’ Marzu 1998), fil-ver?joni tieg?u applikabbli g?all-kaw?i prin?ipali (iktar ’il quddiem id-“Digriet Le?i?lattiv Nru 58/1998”), fl-Artikolu 1 tieg?u, intitolat “Definizzjonijiet”, kien jindika:

“1. F’dan id-digriet le?i?lattiv g?andhom japplikaw id-definizzjonijiet li ?ejjin:

[...]

(k) ‘fond miftu?’ ifisser fond ta’ investiment komuni li l-parte?ipanti tieg?u jkollhom id-dritt li jitolbu, fi kwalunkwe ?in, il-fidi tal-ishma skont ir-regoli tal-operat tal-fond;

(l) ‘fond mag?luq’ ifisser fond ta’ investiment komuni li fih id-dritt ta’ fidi ta’ ishma jing?ata lill-parte?ipanti biss fi skadenzi predeterminati [...]

[...] ”

6 Skont l-Artikolu 36 ta’ dan id-Digriet Le?i?lattiv, intitolat “Fondi ta’ investiment komuni”:

“1. Il-fond ta’ investiment komuni huwa ?estit mill-kumpannija ta’ ?estjoni ta’ portafolli li tkun stabbilixxietu jew minn kumpannija ta’ ?estjoni ta’ portafolli o?ra. Din tal-a??ar ti??estixxi kemm il-fondi li stabbilixxiet hija stess kif ukoll il-fondi stabbiliti minn kumpanniji o?ra.

[...]

3. Il-parte?ipazzjoni fil-fond ta' investiment komuni huwa rregolat mir-regolamenti tal-fond. Il-Banca d'Italia [(il-Bank ?entrali tal-Italja)], wara konsultazzjoni mal-[Commissione Nazionale per le Società e la Borsa (Consob) (il-Kummissjoni Nazzjonali g?all-Kumpanniji u l-Bor?a, l-Italja)], jistabbilixxi l-kriterji ?enerali applikabbli g?ar-redazzjoni tar-regolamenti tal-fond kif ukoll il-kontenut minimu ta' dawn tal-a??ar, flimkien mad-dispo?izzjonijiet tal-Artikolu 39.

[...]

6. Kull fond ta' investiment komuni, jew kull subfond tal-istess fond, jikkostitwixxi patrimonju indipendenti, separat g?all-finijiet kollha legali mill-assi tal-kumpannija ta' ?estjoni ta' portafolli u dak ta' kull parte?ipant, kif ukoll minn kwalunkwe assi o?ra ?estiti mill-istess kumpannija [...]."

7 Skont l-Artikolu 37 tal-imsemmi digriet le?i?lattiv:

"Il-Ministru g?all-Ekonomija u l-Finanzi jiddetermina, permezz ta' regolament adottat wara konsultazzjoni mal-Bank ?entrali tal-Italja u l-CONSOB, il-kriterji ?enerali li g?andhom jintla?qu mill-fondi ta' investiment komuni rigward:

a) l-iskop tal-investiment;

b) il-kategoriji ta' investituri li g?alihom hija inti?a l-offerta tal-ishma;

c) it-termini ta' parte?ipazzjoni f'fondi miftu?a u mag?luqa, b'mod partikolari l-frekwenza tal-?ru? u fidi ta' ishma, il-limitu minimu ta' sottoskrizzjoni jekk applikabbli u l-pro?eduri li g?andhom ji?u segwiti;

d) it-tul ta' ?mien minimu u massimu, jekk applikabbli;

d bis) it-termini u kundizzjonijiet applikabbli g?al akkwisti jew kontribuzzjonijiet ta' proprjetà, kemm fil-?in tal-kostituzzjoni tal-fond kif ukoll wara, g?al fondi li jinvestu esklu?ivament jew prin?iparjament fi proprjetà immobbli, fi drittijiet ta' proprjetà immobbli u f'ishma ta' proprjetà immobbli f'kumpanniji ta' proprjetà immobbli.

[...]

2 bis. Ir-regolament imsemmi fil-paragrafu 1 jistabbilixxi wkoll il-kwistjonijiet li dwarhom jiltaqg?u l-parte?ipanti f'fondi mag?luqa f'assemblea biex jadottaw de?i?jonijiet li jorbtu lill-kumpannija ta' ?estjoni ta' portafolli. Il-laqg?a xorta tidde?iedi dwar is-sostituzzjoni tal-kumpannija ta' ?estjoni ta' portafolli, dwar it-talba g?al ammissjoni fil-lista meta ma tkunx prevista u dwar bidliet fil-politiki tal-?estjoni. [...]"

8 Skont l-Artikolu 39 tal-istess digriet le?i?lattiv, intitolat "Regolamenti dwar Fondi":

"1. G?al kull fond komuni, regolament jiddefinixxi l-karatteristi?i tieg?u, jirregola l-operat tieg?u, ja?tar il-kumpannija promotri?i, l-amministratur meta ma tkunx il-kumpannija promotri?i, u l-bank kustodju, jiffissa t-tqassim tal-kompiti bejn dawn tal-a??ar u jirregola r-relazzjonijiet e?istenti bejniethom u bejn il-parte?ipanti.

2. Ir-regolament jipprovdi b'mod partikolari:

a) l-isem u t-tul ta' ?mien tal-fond;

b) l-modalitajiet ta' parte?ipazzjoni fil-fond, it-termini u kundizzjonijiet tal-?ru? u t-terminazzjoni ta' ?ertifikati kif ukoll is-sottoskrizzjoni u l-fidi ta' ishma, kif ukoll il-modalitajiet tal-likwidazzjoni tal-fond;

c) il-korpi kompetenti g?all-g?a?la ta' investimenti u l-kriterji g?all-allokazzjoni ta' dawn l-investimenti;

d) it-tip ta' proprjetà, strumenti finanzjarji u titoli o?ra li fihom huwa possibbli li ji?u investiti l-assi tal-fond;

[...]"

Id-Digriet Li?i Nru 223/2006

9 L-Artikolu 35, intitolat "Mi?uri g?all-?lieda kontra l-frodi u l-eva?joni tat-taxxa", tad-decreto-legge n. 223 – Disposizioni urgenti per il rilancio economico e sociale, per il contenimento e la razionalizzazione della spesa pubblica, nonché interventi in materia di entrate e di contrasto all'evasione fiscale (id-Digriet Li?i Nru 223, li Jistabbilixxi Dispo?izzjonijiet Ur?enti g?all-Irkupru Ekonomiku u So?jali, g?al-Limitazzjoni u r-Razzjonalizzazzjoni tan-Nefqa Pubblika u l-Interventi f'Termini ta' D?ul u l-?lieda Kontra l-Eva?joni tat-Taxxa), tal-4 ta' Lulju 2006 (GURI Nru 153, tal-4 ta' Lulju 2006), fil-ver?joni tieg?u applikabbli g?all-kaw?i prin?ipali (iktar 'il quddiem id-"Digriet Li?i Nru 223/2006"), ikkonvertit f'li?i wara l-modifiki introdotti bil-legge n. 248 – Conversione in legge, con modificazioni, del decreto-legge 4 luglio 2006, n. 223, recante disposizioni urgenti per il rilancio economico e sociale, per il contenimento e la razionalizzazione della spesa pubblica, nonché interventi in materia di entrate e di contrasto all'evasione fiscale (il-Li?i Nru 248, dwar il-Konver?joni f'Li?i, b'emendi, tad-Digriet Li?i Nru 223 li Jistabbilixxi Dispo?izzjonijiet Ur?enti g?all-Irkupru Ekonomiku u So?jali, g?al-Limitazzjoni u r-Razzjonalizzazzjoni tan-Nefqa Pubblika u l-Interventi f'Termini ta' D?ul u l-?lieda Kontra l-Eva?joni tat-Taxxa), tal-4 ta' Awwissu 2006 (Suppliment Ordinarju tal-GURI Nru 186, tal-11 ta' Awwissu 2006), fil-paragrafu 10 ter tieg?u jipprovdi:

"Fir-rigward ta' bidliet fir-Re?istru tal-Artijiet u entrati relatati ma' trasferimenti ta' proprjetà immobbli u?ata g?al skopijiet kummer?jali, imsemmija fil-punt 8 ter tal-ewwel paragrafu tal-Artikolu 10 tad-decreto del presidente della Repubblica n. 633, [istituzione e disciplina dell'imposta sul valore aggiunto (id-Digriet Nru 633 tal-President tar-Repubblika, li jo?loq u jirregola t-taxxa fuq il-valur mi?jud)], tas-26 ta' Ottubru 1972 [(Suppliment Ordinarju tal-GURI Nru 292, tal-11 ta' Novembru 1972)], anki jekk su??etti g?al taxxa fuq il-valur mi?jud, li jinvolvu fondi ta' proprjetà immobbli mag?luqa rregolati mill-Artikolu 37 tat-Test Unifikat tad-Dispo?izzjonijiet Le?i?lattivi dwar l-Intermedjazzjoni Finanzjarja li jirri?ulta mid-[Digriet Le?i?lattiv Nru 58/1998]), mill-emendi sussegwenti tieg?u, u mill-Artikolu 14-bis tal-legge n. 86 – [Istituzione e disciplina dei fondi comuni di investimento immobiliare chiusi (il-Li?i Nru 86 li to?loq u tirregola l-fondi ta' investiment immobiljari mag?luqa)], tal-25 ta' Jannar 1994 [(Suppliment Ordinarju tal-GURI Nru 29 tal-5 ta' Frar 1994)], jew kumpanniji ta' lokazzjoni finanzjarja, jew banek u intermedjarji finanzjarji […] fir-rigward tax-xiri u lokazzjoni b'g?a?la ta' xiri ta' assi mikrija jew li g?andhom ji?u mikrija biss, ir-rati tat-taxxa ipotekarja u t-tariffa tar-Re?istru tal-Artijiet, kif emendati bil-paragrafu 10-bis ta' dan l-Artikolu, g?andhom jitnaqqsu bin-nofs. Id-dispo?izzjoni stabbilita hawn fuq g?andha tapplika mill-1 ta' Ottubru 2006."

Id-digriet ministerjali Nru 228/1999

10 Id-decreto ministeriale n. 228 – Regolamento recante norme per la determinazione dei criteri generali cui devono essere uniformati i fondi comuni di investimento (Digriet Ministerjali Nru

228, dwar Regolamenti li Jistabbilixxu Regoli g?ad-Determinazzjoni tal-Kriterji ?enerali li Mag?hom G?andhom Jikkonformaw il-Fondi ta' Investiment Komuni), tal-24 ta' Mejju 1999 (GURI Nru 164, tal-15 ta' Lulju 1999), fil-ver?joni tieg?u applikabbli g?all-kaw?i prin?ipali (iktar 'il quddiem id-"Digriet Ministerjali Nru 228/1999"), jipprovdi, fl-Artikolu 1(1) (d bis) tieg?u:

"Il-fondi ta' proprjetà immobbli huma fondi li jinvestu esklu?ivament jew prin?iparjament fi proprjetà immobbli, drittijiet fi proprjetà immobbli u interessi f'kumpanniji ta' proprjetà immobbli."

11 Skont l-Artikolu 12bis(1) tad-Digriet Ministerjali Nru 228/1999:

"Il-fondi ta' proprjetà immobbli g?andhom ji?u kkreati f'forma mag?luqa."

Il-kaw?i prin?ipali u d-domanda preliminari

12 UBS Real Estate, kumpannija ta' ?estjoni ta' portafolli ta' fondi komuni li g?andha s-sede tag?ha fil-?ermanja u ferg?a fl-Italja, ti??estixxi, b'mod partikolari, ?ew? fondi ta' investimenti immobbli tat-tip miftu?, li twaqqfu ta?t id-dritt ?ermani?, ji?ifieri UBS (D) 3 Sector Real Estate Europe (li kien UBS (D) 3 Kontinente Immobilien) u UBS (D) Euroinvest Immobilien Real Estate Investment Fund (iktar 'il quddiem, flimkien, il-"Fondi UBS").

13 Fl-4 ta' Ottubru 2006, din il-kumpannija ta' ?estjoni akkwistat, f'isem il-fondi UBS, ?ew? kumplessi ta' proprjetà immobbli g?al u?u professjonali li jinsabu f'San Donato Milanese (l-Italja), u waqt ir-re?istrazzjoni tag?hom hija kellha t?allas lill-Awtorità Fiskali, taxxi ipotekarji u t-tariffi tar-Re?istru tal-Artijiet, li s-somma totali tag?hom kienet, g?al kull wie?ed minn dawn il-kumplessi ta' proprjetà immobbli, ta' EUR 802 400 u EUR 820 900, rispettivament.

14 Sussegwentement, l-imsemmija kumpannija ta' ?estjoni saret taf li d-Digriet Li?i Nru 223/2006 kien da?al fis-se?? qabel l-akkwisti mwettqa b'dan il-mod, ji?ifieri fl-1 ta' Ottubru 2006, u li fl-Artikolu 35(10 ter) tieg?u dan id-Digriet Li?i kien jipprevedi tnaqqis bin-nofs tat-taxxi ipotekarji u tat-tariffi tar-Re?istru tal-Artijiet g?all-akkwisti ta' proprjetajiet immobbli, imwettqa minn jew f'isem fondi ta' proprjetà immobbli tat-tip mag?luq, irregolati mill-Artikolu 37 tad-Digriet Le?i?lattiv Nru 58/1998.

15 Peress li qieset li l-fondi ta' investiment tat-tip miftu? kellhom ukoll id-dritt li jibbenefikaw minn dan it-tnaqqis, l-istess kumpannija ta' ?estjoni talbet lill-awtorità fiskali r-rimbors ta' nofs is-somom im?allsa fir-rigward ta' dawn it-taxxi, fir-rigward ta?-?ew? kumplessi ta' proprjetà immobbli li hija kienet akkwistat f'isem il-fondi UBS.

16 Fin-nuqqas ta' risposta mill-awtorità fiskali, UBS Real Estate ippre?entat quddiem il-Commissione tributaria provinciale di Milano (il-Kummissjoni Fiskali Provin?jali ta' Milano, l-Italja) rikorsi kontra dawn i?-?ew? de?i?jonijiet impli?iti ta' ?a?da. Permezz ta' sentenzi tal-21 ta' Di?embru 2009 (Nri 282/05/09 u 283/05/09), din il-qorti ?a?det ir-rikorsi, billi qieset li, permezz tad-Digriet Li?i Nru 223/2006, il-le?i?latur Taljan kellu l-intenzjoni li jillimita l-benefi??ju tat-tnaqqis tat-taxxi ipotekarji u t-tariffi tar-Re?istru tal-Artijiet g?all-kategorija tal-fondi ta' investiment tat-tip mag?luq biss.

17 UBS Real Estate appellat minn dawn i?-?ew? sentenzi quddiem il-Commissione tributaria regionale per la Lombardia (il-Kummissjoni Fiskali Provin?jali g?al-Lombardia, l-Italja). Permezz ta' sentenzi tat-3 ta' April 2012, din il-qorti ?a?det dawn l-appelli, billi sostniet, essenzjalment, li, min?abba d-differenzi kunsiderevoli li je?istu bejn il-fondi ta' investiment tat-tip mag?luq, irrikonoxxuti u li joperaw fl-Italja, u dawk tat-tip miftu?, irrikonoxxuti u li joperaw fil-?ermanja, ma kienx hemm lok li ji?i kkonstatat in-nuqqas ta' osservanza b'mod partikolari tad-dritt tal-Unjoni fuq il-ba?i ta' differenza fit-trattament, peress li sitwazzjonijiet differenti setg?u ji?u su??etti g?al sistemi

fiskali differenti.

18 Billi qieset li l-qorti tal-appell kienet ikkunsidrat b'mod ?baljat li l-Artikolu 35(10 ter) tad-Digriet Li?i Nru 223/2006 kien konformi mad-dispo?izzjonijiet tal-Artikoli 12, 43 u 56 KE (li saru, wara emenda, l-Artikoli 18, 49 u 63 TFUE), UBS Real Estate appellat fil-kassazzjoni quddiem il-Corte suprema di cassazione (il-Qorti Suprema tal-Kassazzjoni, l-Italja), li hija l-qorti tar-rinviju. Insostenn tal-appelli tag?ha, hija ssostni, b'mod partikolari, li, peress li fl-appell kien ?ie kkunsidrat li ?-?ew? tipi ta' fondi ta' investiment imsemmija fil-punt pre?edenti kienu jikkorrispondu g?al sitwazzjonijiet differenti li setg?u ji?u ttrattati b'mod differenti, filwaqt li tali differenzi ma kinux rilevanti fir-rigward tar-*ratio legis* tal-Artikolu 35(10 ter) tad-Digriet Li?i Nru 223/2006, id-dispo?izzjonijiet tat-Trattati dwar il-moviment liberu tal-kapital u l-libertà ta' stabbiliment kienu ?ew miksura.

19 Il-qorti tar-rinviju tenfasizza, qabel xejn, li s-sistema fiskali Taljana tal-fondi ta' investiment komuni fi proprjetà immobbli tat-tip mag?luq kienet is-su??ett ta' diversi interventi mil-le?i?latur nazzjonali matul l-a??ar snin. Dawn l-interventi kienu ispirati minn ?ew? g?anijiet differenti, ji?ifieri dak li ji?i m?e??e? l-i?vilupp ta' strument partikolari ta' ?estjoni ta' portafoll u dak li ji?i limitat l-u?u tieg?u g?al finijiet ta' evitar tal-le?i?lazzjoni fiskali.

20 Il-qorti tar-rinviju sussegwentement tag?mel kjarifiki dwar il-karatteristi?i spe?ifi?i ta?-?ew? tipi ta' fondi ta' investiment ikkon?ernati. F'dan ir-rigward, hija tispjega, minn na?a, li l-le?i?lazzjoni Taljana dwar il-fondi ta' investiment komuni tipprevedi, g?all-fondi ta' investiment tat-tip mag?luq, ir-rimbors mill-kumpannija ta' ?estjoni ta' portafoll li stabbilixxiethom, biss tal-ishma sottoskritti matul perijodi spe?ifi?i. Dawn il-fondi huma, g?alhekk, ikkaratterizzati minn numru ta' ishma stabbiliti minn qabel, li ma jvarjawx fi?-?mien. Peress li l-patrimonju, ta' natura fissa, tal-imsemmija fondi jing?ata lilhom waqt il-kostituzzjoni tag?hom, huwa possibbli li wie?ed jissottoskrivi g?al dawn l-istrumenti ta' investiment kollettiv biss matul ?ertu perijodu stabbilit minn qabel u l-?las lura tal-kapital investit b'dan il-mod jista' jintalab biss fid-data tal-iskadenza tal-istess fondi jew wara d-dekorriment ta' ?ertu numru ta' snin wara l-istabbiliment tag?hom. Barra minn dawn il-perijodi, l-ishma f'fond ta' investiment tat-tip mag?luq jistg?u biss jinxtraw u jinbieg?u fil-Bor?a. Peress li t-tul ta' tali fond ivarja bejn 10 snin u 30 sena, il-patrimonju tieg?u ji?i divi? fi tmiemu bejn id-diversi parte?ipanti jew, fil-ka? li dan jinbieg?, l-eventwali profitt ji?i ddistribwit lil dawn tal-a??ar.

21 Min-na?a l-o?ra, mil-le?i?lazzjoni Taljana applikabbli jirri?ulta li l-fondi ta' investiment tat-tip miftu? huma kkaratterizzati min-natura varjabbli tal-patrimonju tag?hom, li jista' ji?died jew jonqos fuq ba?i ta' kuljum, skont is-sottoskrizzjonijiet ?odda jew it-talbiet g?al rimbors ta' ishma. Huwa g?alhekk possibbli li wie?ed jissottoskrivi g?alihom f'kull mument, kif ukoll li jikseb ir-rimbors, totali jew parzjali, tal-kapital ikkontribwit. F'dan ir-rigward, il-qorti tar-rinviju tippre?i?a li, filwaqt li l-investitur ta' fond tat-tip mag?luq li jkollu l-intenzjoni li jirtira mill-investiment tieg?u ma jkollux g?a?la o?ra ?lief li jittrasferixxi l-ishma tieg?u lil terz, id-detentur tal-ishma ta' fond tat-tip miftu? ikollu, min-na?a l-o?ra, il-possibbiltà li jitlob ming?and dan l-a??ar fond, il-?las lura tal-ammont li jikkorrispondi g?all-ishma tieg?u.

22 Fl-a??ar nett, il-qorti tar-rinviju tirrileva li l-eventwali bidu ta' kri?i tas-suq, li jista' jse?? wara tnaqqis fil-prezzijiet tal-proprjetà immobbli, jista' jinkora??ixxi numru kbir ta' parte?ipanti fil-fondi ta' investiment tat-tip miftu? sabiex jitolbu r-rimbors anti?ipat tal-ishma tag?hom, li jkollu b?ala konsegwenza li jikkaw?a l-assorbiment tal-"mar?ni ta' likwidità" ta' tali fondi. Dawn tal-a??ar jkunu g?alhekk obbligati jbig?u parti mill-proprjetajiet immobbli akkwistati ta?t il-valur normali tag?hom, sabiex ikunu jistg?u jirrispondu g?al dawn it-talbiet g?al rimbors. F'din il-perspettiva, l-g?an tal-le?i?latur Taljan li fuqu hija bba?ata l-limitazzjoni tat-tnaqqis tat-taxxi ipotekarji u t-tariffi tar-Re?istru tal-Artijiet g?all-fondi ta' investiment tat-tip mag?luq biss seta' kien li jippromwovi u jiffavorixxi l-istabbiliment ta' fondi ta' investiment li ma jirri?ultawx minn "intenzjonijiet spekulattivi u

in?erti ?afna”. Madankollu, tali appro?? ma huwiex e?enti minn kritika, peress li fil-fatt jo?loq ostakolu g?all-investimenti li jori?inaw minn Stati Membri o?ra, min?abba li l-fondi ta’ investiment tat-tip miftu?, li jori?inaw minn dawn l-Istati, ji?u skora??uti milli jakkwistaw proprjetà immobbli g?al u?u professjonali fl-Italja.

23 F’dawn il-kundizzjonijiet, il-Corte suprema di cassazione (il-Qorti Suprema tal-Kassazzjoni) idde?idiet li tissospendi l-pro?eduri u tressaq quddiem il-Qorti tal-?ustizzja t-talba g?al de?i?joni preliminari segwenti, li hija fformulata f’termini identi?i fil-Kaw?i C?478/19 u C?479/19:

“Id-dritt [tal-Unjoni] – u b’mod partikolari, id-dispo?izzjonijiet tat-[Trattati] fil-qasam tal-libertà ta’ stabbiliment u tal-moviment liberu tal-kapital, kif interpretati mill-Qorti tal-?ustizzja – jipprekludi l-applikazzjoni ta’ dispo?izzjoni tad-dritt nazzjonali b?all-Artikolu 35(10ter) tad-[Digriet Li?i Nru 223/2006], sa fejn jillimita g?all-fondi ta’ investiment immobbli mag?luqa t-tnaqqis tat-taxxi ipotekarji u ta’ Re?istru tal-Artijiet?”

24 Permezz ta’ de?i?joni tal-President tal-Qorti tal-?ustizzja tat-22 ta’ Lulju 2019, il-Kaw?i C?478/19 u C?479/19 ?ew mag?quda flimkien g?all-fa?ijiet bil-miktub u orali tal-pro?edura, kif ukoll g?as-sentenza.

Fuq id-domanda preliminari

25 Permezz tad-domanda tag?ha, il-qorti tar-rinviju essenzjalment tistaqsi jekk l-Artikoli 43 u 56 KE (li saru, wara emenda, l-Artikoli 49 u 63 TFUE) g?andhomx ji?u interpretati fis-sens li jipprekludu le?i?lazzjoni nazzjonali, b?al dik inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, li tillimita l-benefi??ju tat-tnaqqis tat-taxxi ipotekarji u t-tariffi tar-Re?istru tal-Artijiet g?all-fondi ta’ proprjetà immobbli tat-tip mag?luq biss, bl-esklu?joni ta’ dawk tat-tip miftu?.

Fuq il-libertà ta’ moviment applikabbli

26 Preliminarjament, f’dak li jikkon?erna l-applikabbiltà tad-dispo?izzjonijiet tat-Trattat FUE u l-argument tal-Gvern Taljan li, essenzjalment, ir-risposta g?ad-domanda preliminari mag?mula f’kull wa?da mill-kaw?i mag?quda g?andha tkun ibba?ata fuq id-dispo?izzjonijiet rilevanti tad-Direttiva 2016/61/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-8 ta’ ?unju 2011 dwar Mani?ers ta’ Fondi ta’ Investiment Alternattivi u li temenda d-Direttivi 2003/41/KE u 2009/65/KE u r-Regolamenti (KE) Nru 1060/2009 u (UE) Nru 1095/2010 (?U 2011, L 174, p. 1), huwa bi??ejjed li ji?i kkonstatat li din id-direttiva ma kinitx applikabbli fid-data tal-fatti li taw lok g?all-kaw?i prin?ipali.

27 Madankollu, peress li din id-domanda preliminari tag?mel riferiment kemm g?ad-dispo?izzjonijiet tat-Trattat FUE dwar il-libertà ta’ stabbiliment u l-moviment liberu tal-kapital, g?andha ti?i ddeterminata l-libertà applikabbli fil-kaw?i prin?ipali (sentenza tas-6 ta’ Marzu 2018, SEGRO u Horváth, C?52/16 u C?113/16, EU:C:2018:157, punt 52 u l-?urisprudenza ??itata).

28 F’dan ir-rigward, minn ?urisprudenza ferm stabbilita jirri?ulta li, sabiex ji?i ddeterminat jekk le?i?lazzjoni nazzjonali taqax ta?t wa?da jew l-o?ra mil-libertajiet fundamentali ggarantiti mit-Trattat FUE, g?andu jittie?ed inkunsiderazzjoni l-g?an tal-le?i?lazzjoni kkon?ernata (ara, f’dan is-sens, is-sentenzi tal-21 ta’ ?unju 2018, Fidelity Funds *et*, C?480/16, EU:C:2018:480, punt 33 u l-?urisprudenza ??itata, u tat-3 ta’ Marzu 2020, Tesco-Global Áruházak, C?323/18, EU:C:2020:140, punt 51 u l-?urisprudenza ??itata).

29 G?andu jitfakkar ukoll li, skont ?urisprudenza stabbilita, il-mi?uri nazzjonali li jirregolaw l-operazzjonijiet li permezz tag?hom persuni mhux residenti jag?mlu investimenti fi proprjetà immobbli fit-territorju ta’ Stat Membru jistg?u jaqg?u kemm ta?t l-Artikolu 43 KE (li sar, wara emenda, l-Artikolu 49 TFUE), dwar il-libertà ta’ stabbiliment, kif ukoll ta?t l-Artikolu 56 KE (li sar,

wara emenda, l-Artikolu 63 TFUE), dwar il-moviment liberu tal-kapital (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tal-1 ta' ?unju 1999, Konle, C?302/97, EU:C:1999:271, punt 22).

30 Issa, id-dritt li wie?ed jakkwista, ju?a u jne??i proprjetà immobbli fuq it-territorju ta' Stat Membru ie?or, li huwa parti ne?essarja tal-libertà tal-istabbiliment ji??enera, meta dan jintu?a, movimenti ta' kapital (ara, f'dan is-sens, is-sentenzi tal-25 ta' Jannar 2007, Festersen, C?370/05, EU:C:2007:59, punt 22 u l-?urisprudenza ??itata, u tal-11 ta' Ottubru 2007, ELISA, C?451/05, EU:C:2007:594, punt 58 u l-?urisprudenza ??itata).

31 Fil-fatt, il-movimenti ta' kapital jinkludu t-tran?azzjonijiet li bihom persuni li ma humiex residenti jid?lu g?al investimenti ta' proprjetà immobbli fit-territorju ta' Stat Membru, kif jirri?ulta min-nomenklatura tal-movimenti ta' kapital inklu?a fl-Anness I tad-Direttiva tal-Kunsill 88/361/KEE tal-24 ta' ?unju 1988 g?all-implementazzjoni ta' l-Artikolu 67 tat-Trattat (?U Edizzjoni Spe?jali bil-Malti, Kapitolu 10, Vol. 1, p. 10), fejn din in-nomenklatura g?ad g?andha l-istess valur indikattiv sabiex ting?ata definizzjoni lill-kun?ett ta' movimenti tal-kapital (sentenza tas-6 ta' Marzu 2018, SEGRO u Horváth, C?52/16 u C?113/16, EU:C:2018:157, punt 56 u l-?urisprudenza ??itata).

32 F'dan il-ka?, il-le?i?lazzjoni nazzjonali inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali tirrigwarda t-tnaqqis tat-taxxi ipotekarji u t-tariffi tar-Re?istru tal-Artijiet dwar it-trasferimenti ta' proprjetà immobbli g?al u?u professjonali li g?alihom huma parti b'mod partikolari fondi ta' proprjetà tat-tip mag?luq.

33 G?alkemm din il-le?i?lazzjoni tista', *a priori*, taqa' kemm ta?t l-Artikolu 43 KE kif ukoll ta?t l-Artikolu 56 KE (li saru, wara emenda, l-Artikoli 49 u 63 TFUE), jibqa' l-fatt li, fil-kuntest li jikkaratterizza l-kaw?i prin?ipali, l-eventwali restrizzjonijiet fuq il-libertà ta' stabbiliment li jirri?ultaw mill-imsemmija le?i?lazzjoni jikkostitwixxu konsegwenza inevitabbli tar-restrizzjoni g?all-moviment liberu tal-kapital u g?aldaqstant ma ji??ustifikawx e?ami awtonomu tal-istess le?i?lazzjoni fid-dawl tal-Artikolu 43 KE (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tas-6 ta' Marzu 2018, SEGRO u Horváth, C?52/16 u C?113/16, EU:C:2018:157, punt 55 u l-?urisprudenza ??itata).

34 Barra minn hekk, kif irrileva l-Avukat ?enerali, essenzjalment, fil-punt 44 tal-konklu?jonijiet tieg?u, mill-pro?ess li g?andha quddiemha l-Qorti tal-?ustizzja jirri?ulta li l-akkwist ta?-?ew? kumplessi ta' proprjetà immobbli kkon?ernati twettaq minn UBS Real Estate, f'isem il-fondi UBS, biss b?ala investiment passiv, bis-sempli?i g?an li jsir investiment finanzjarju u mhux sabiex ti?i stabbilita attività ekonomika hemmhekk.

35 Fid-dawl tal-kunsiderazzjonijiet kollha pre?edenti, g?andha ti?i e?aminata l-mi?ura nazzjonali inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali esklu?ivament fid-dawl tad-dispo?izzjonijiet tad-dritt primarju dwar il-moviment liberu tal-kapital, ji?ifieri l-Artikolu 56 KE (li sar, wara emenda, l-Artikolu 63 TFUE).

Fuq l-e?istenza ta' restrizzjoni g?all-moviment liberu tal-kapital

36 G?andu ji?i rrilevat li, skont ?urisprudenza stabbilita, il-mi?uri pprojbiti mill-Artikolu 56(1)(KE) (li sar, wara emenda, l-Artikolu 63(1) TFUE), b?ala restrizzjonijiet g?all-movimenti ta' kapital, jinkludu dawk li huma ta' natura li jiddisswadu lill-persuni mhux residenti milli jinvestu fi Stat Membru jew li jiddisswadu lir-residenti tal-imsemmi Stat Membru milli jinvestu fi Stati o?ra (ara, b'mod partikolari, is-sentenzi tat-2 ta' ?unju 2016, Pensioenfonds Metaal en Techniek, C?252/14, EU:C:2016:402, punt 27 u l-?urisprudenza ??itata, kif ukoll tat-30 ta' Jannar 2020, Köln-Aktienfonds Deka, C?156/17, EU:C:2020:51, punt 49 u l-?urisprudenza ??itata).

37 F'dan il-ka?, peress li d-domanda mag?mula fil-kuntest tal-kaw?i prin?ipali hija dik dwar jekk id-differenzi li je?istu bejn il-fondi ta' investiment tat-tip mag?luq u dawk tat-tip miftu? jistg?ux jippermettu li dawn i?-?ew? tipi ta' fondi ji?u ttrattati b'mod differenti minn perspettiva fiskali,

g?andu ji?i e?aminat jekk il-kriterju dwar it-tip “miftu?” jew “mag?luq” tal-fondi ta’ proprjetà immobiljari jistax jikkostitwixxi restrizzjoni, ipprojbita, b?ala prin?ipju, mill-Artikolu 56(1) KE (li sar, wara emenda, l-Artikolu 63(1) TFUE).

38 F’dan ir-rigward, g?andu ji?i rrilevat li l-kriterju dwar il-forma tal-fond ta’ proprjetà immobbli fih innifsu ma jikkostitwixxix differenza fit-trattament bejn il-fondi ta’ proprjetà immobbli residenti u mhux residenti.

39 Madankollu, le?i?lazzjoni nazzjonali li tkun applikabbli ming?ajr distinzjoni g?all-operaturi residenti u g?all-operaturi mhux residenti tista’ tikkostitwixxi restrizzjoni g?all-moviment liberu tal-kapital. Fil-fatt, mill-?urisprudenza tal-Qorti tal-?ustizzja jirri?ulta li anki differenzazzjoni bba?ata fuq kriterji o??ettivi tista’, fil-fatt, ti?vanta??a s-sitwazzjonijiet transkonfinali (sentenza tat-30 ta’ Jannar 2020, Köln-Aktienfonds Deka, C?156/17, EU:C:2020:51, punt 55 u l-?urisprudenza ??itata).

40 Dan huwa l-ka? meta le?i?lazzjoni nazzjonali li tkun applikabbli ming?ajr distinzjoni g?all-operaturi residenti u mhux residenti tirri?erva l-benefi??ju ta’ vanta?? fiskali g?as-sitwazzjonijiet li fihom operatur jissodisfa kundizzjonijiet jew obbligi li jkunu, min-natura tag?hom jew fil-fatt, spe?ifi?i g?as-suq nazzjonali, b’tali mod li jkunu biss l-operaturi pre?enti fis-suq nazzjonali li jkunu jistg?u jissodisfaw dawn il-kundizzjonijiet, u li l-operaturi mhux residenti li jkollhom karatteristi?i komparabbli ?eneralment ma jissodisfawhomx (sentenza tat-30 ta’ Jannar 2020, Köln-Aktienfonds Deka, C?156/17, EU:C:2020:51, punt 56 u l-?urisprudenza ??itata).

41 F’dan ir-rigward, mill-pro?ess li g?andha quddiemha l-Qorti tal-?ustizzja jirri?ulta li, skont l-Artikolu 12bis tad-Digriet Ministerjali Nru 228/1999, fl-Italja l-fondi tal-proprjetà immobbli jistg?u jin?olqu biss b?ala fondi ta’ investiment tat-tip mag?luq.

42 Issa, kif irrileva l-Avukat ?enerali fil-punti 75 u 76 tal-konklu?jonijiet tieg?u, peress li huma biss il-fondi ta’ proprjetà immobbli li jaqg?u ta?t id-dritt ta’ Stati Membri o?ra li ma humiex ir-Repubblika Taljana li jistg?u ji?u kkostitwiti fil-forma ta’ fondi ta’ investiment tat-tip miftu? u jistg?u, konsegwentement, ji?u rrifjutati l-benefi??ju tal-vanta?? fiskali mog?ti fl-Artikolu 35(10 ter) tad-Digriet Li?i Nru 223/2006, l-applikazzjoni tal-kriterju ta’ distinzjoni bba?at fuq in-natura “miftu?a” jew “mag?luqa” tal-fondi ta’ investiment twassal sabiex ji?u ?vanta??ati l-fondi ta’ proprjetà immobbli li jaqg?u ta?t id-dritt ta’ Stati Membri o?ra li ma humiex ir-Repubblika Taljana, u b’hekk tin?oloq differenza fit-trattament g?ad-detriment tag?hom.

43 G?aldaqstant, g?andu ji?i kkunsidrat li, kif issostni l-qorti tar-rinviju, din id-differenza fit-trattament hija ta’ natura li tiddiswadi l-fondi ta’ investiment tat-tip miftu? li jaqg?u ta?t id-dritt ta’ Stat Membri li ma humiex ir-Repubblika Taljana milli jakkwistaw proprjetajiet immobbli g?al u?u professjonali fit-territorju ta’ dan l-a??ar Stat u g?alhekk tikkostitwixxi restrizzjoni g?all-moviment liberu tal-kapital ipprojbita, b?ala prin?ipju, mill-Artikolu 56 KE (li sar, wara emenda, l-Artikolu 63 TFUE).

44 Madankollu, skont l-Artikolu 58(1)(a) KE (li sar, wara emenda, l-Artikolu 65(1)(a) TFUE), l-Artikolu 56 KE (li sar, wara emenda, l-Artikolu 63 TFUE) ma jippre?udikax id-dritt li l-Istati Membri g?andhom li japplikaw id-dispo?izzjonijiet rilevanti tal-le?i?lazzjoni fiskali tag?hom li jistabbilixxu distinzjoni bejn il-persuni taxxabbli li ma jinsabux fl-istess sitwazzjoni f’dak li jikkon?erna r-residenza tag?hom jew il-post jew postijiet fejn il-kapital tag?hom ikun investit.

45 Sa fejn tikkostitwixxi deroga mill-prin?ipju fundamentali ta’ moviment liberu tal-kapital, din id-dispo?izzjoni g?andha ting?ata interpretazzjoni stretta. G?aldaqstant, dan ma jistax ji?i interpretat fis-sens li kull le?i?lazzjoni fiskali li tag?mel distinzjoni bejn il-persuni taxxabbli skont il-post fejn ikunu residenti jew skont l-Istat Membru fejn jinvestu l-kapital tag?hom hija awtomatikament kompatibbli mat-Trattati. Fil-fatt, id-deroga prevista fl-Artikolu 58(1)(a) KE (li sar, wara emenda, l-

Artikolu 65(1)(a) TFUE) hi hija stess limitata mill-Artikolu 58(3) KE (li sar, wara emenda, l-Artikolu 65(3) TFUE), li jipprevedi li d-dispo?izzjonijiet nazzjonali msemmija fil-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu 58 (li sar, wara emenda, l-Artikolu 65 TFUE) "m'g?andhomx jikkostitwixxu mezz ta' diskriminazzjoni arbitrarja jew restrizzjoni mo?bija fuq il-moviment liberu ta' kapital u ?lasijiet kif definit fl-Artikolu [56 KE (li sar, wara emenda, l-Artikolu 63 TFUE)]" (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tad-29 ta' April 2021, Veronsaajien oikeudenvalvontayksikkö (D?ul im?allas minn UCITS, C?480/19, EU:C:2021:334, punt 29 u l-?urisprudenza ??itata).

46 Il-Qorti tal-?ustizzja dde?idiet ukoll li g?aldaqstant hemm lok li ssir distinzjoni bejn id-differenzi fit-trattament permessi skont l-Artikolu 58(1)(a) KE (li sar, wara emenda, l-Artikolu 65(1)(a) TFUE) u d-diskriminazzjonijiet ipprojbiti mill-Artikolu 58(3) KE (li sar, wara emenda, l-Artikolu 65(3) TFUE). Issa, sabiex le?i?lazzjoni fiskali nazzjonali tkun tista' titqies li hija kompatibbli mad-dispo?izzjonijiet tat-Trattati dwar il-moviment liberu tal-kapital, je?tie? li d-differenza fit-trattament li tirri?ulta minnha tkun tikkon?erna sitwazzjonijiet li ma humiex komparabbli b'mod o??ettiv jew li tkun i??ustifikata minn ra?uni imperattiva ta' interess ?enerali (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tad-29 ta' April 2021, Veronsaajien oikeudenvalvontayksikkö (D?ul im?allas minn UCITS, C?480/19, EU:C:2021:334, punt 30 u l-?urisprudenza ??itata).

Fuq l-e?istenza ta' sitwazzjonijiet o??ettivament komparabbli

47 Mill-?urisprudenza tal-Qorti tal-?ustizzja jirri?ulta li l-komparabbiltà ta' sitwazzjoni transkonfinali ma' sitwazzjoni interna g?andha ti?i e?aminata fid-dawl tal-g?an imfittex mid-dispo?izzjonijiet nazzjonali inkwistjoni (ara, b'mod partikolari, is-sentenza tat-30 ta' April 2020, Société Générale, C?565/18, EU:C:2020:318, punt 26 u l-?urisprudenza ??itata), kif ukoll tal-g?an u tal-kontenut ta' dawn tal-a??ar (ara, b'mod partikolari, is-sentenza tat-2 ta' ?unju 2016, Pensioenfonds Metaal en Techniek, C?252/14, EU:C:2016:402, punt 48 u l-?urisprudenza ??itata).

48 Barra minn hekk, huma biss il-kriterji ta' distinzjoni rilevanti stabbiliti mil-le?i?lazzjoni kkon?ernata li g?andhom jittie?du inkunsiderazzjoni fl-evalwazzjoni ta' jekk id-differenza fit-trattament li tirri?ulta minn tali le?i?lazzjoni tirriflettix differenza o??ettiva bejn is-sitwazzjonijiet (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tat-2 ta' ?unju 2016, Pensioenfonds Metaal en Techniek, C?252/14, EU:C:2016:402, punt 49 u l-?urisprudenza ??itata).

49 F'dan ir-rigward, kif sostna l-Avukat ?enerali fil-punt 78 tal-konklu?jonijiet tieg?u, g?andu ji?i rrilevat, fl-ewwel lok, li, sabiex ji?i e?aminat jekk te?istix differenza o??ettiva bejn is-sitwazzjoni tal-fondi ta' proprjetà immobbli tat-tip miftu? u dik tal-fondi tat-tip mag?luq, id-diffikultà prin?ipali hija marbuta mal-fatt li l-qorti tar-rinviju ma tesponix b'mod ?ar ir-ra?uni g?alfejn il-vanta?? fiskali inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali kien previst fid-dritt Taljan.

50 Fil-fatt, f'dak li jikkon?erna l-g?an tal-vanta?? fiskali mog?ti mil-le?i?lazzjoni nazzjonali, il-qorti tar-rinviju u?at biss termini ?enerali sabiex tindika li, matul l-a??ar snin, is-sistema fiskali tal-fondi ta' investiment fi proprjetà immobbli komuni tat-tip mag?luq ?iet su??etta g?al numru kbir ta' interventi tal-le?i?latur li kienu ispirati minn ?ew? g?anijiet opposti, ji?ifieri dak li ji?i m?e??e? l-i?vilupp ta' strument partikolari ta' ?estjoni ta' portafoll u dak tal-limitazzjoni tal-u?u tieg?u g?al skopijiet ta' evitar tal-le?i?lazzjoni. L-imsemmija qorti osservat li l-eventwali bidu ta' kri?i tas-suq, li tista' sse?? wara tnaqqis fil-prezzijiet tal-proprjetà immobbli, jista' jinkora??ixxi numru kbir ta' parte?ipanti fil-fondi ta' investiment tat-tip miftu? sabiex jitolbu r-rimbors anti?ipat tal-ishma tag?hom, li jkollu b?ala konsegwenza li jikkaw?a l-assorbiment tal-"mar?ni ta' likwidità" ta' tali fondi. Dawn tal-a??ar ikunu g?alhekk obbligati jbig?u parti mill-proprjetajiet immobbli akkwistati ta?t il-valur normali tag?hom, sabiex ikunu jistg?u jissodisfaw dawn it-talbiet g?al rimbors. F'dawn i?-?irkustanzi, il-qorti tar-rinviju tindika li l-g?an tal-le?i?latur Taljan li huwa l-ba?i tal-vanta?? fiskali mog?ti fl-Artikolu 35(10 ter) tad-Digriet Li?i Nru 223/2006 lill-fondi ta' proprjetà immobbli tat-tip mag?luq jista' jikkonsisti fil-promozzjoni u fl-inkora??iment tal-kostituzzjoni ta' fondi ta' investiment

li ma jirri?ultawx minn intenzjonijiet spekulattivi u in?erti ?afna.

51 Fit-tieni lok, g?andu ji?i rrilevat li l-po?izzjonijiet espressi mid-diversi partijiet li ppre?entaw osservazzjonijiet bil-miktub huma kunsiderevolment diver?enti fir-rigward tal-g?an tal-vanta?? fiskali mog?ti fl-Artikolu 35(10 ter) tad-Digriet Li?i Nru 223/2006, li jikkonsisti fi tnaqqis ta' 50 % tar-rata tat-taxxi ipotekarji u t-tariffi tar-Re?istru tal-Artijiet g?all-akkwisti ta' proprjetajiet immobbli mwettqa minn jew f'isem fondi tat-tip mag?luq irregolati mill-Artikolu 37 tad-Digriet Le?i?lattiv Nru 58/1998.

52 L-ewwel nett, UBS Real Estate tikkontesta l-pre?unzjoni li fuqha tibba?a ru?ha l-qorti tar-rinviju u ssostni li r-*ratio legis* ta' dispo?izzjoni b?al dik inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, li tnaqqas bin-nofs l-ammont li g?andu jit?allas b?ala taxxi ta' pubbli?ità fuq proprjetà immobbli, tinsab fil-?tie?a li ji?i evitat li operaturi li jwettqu attivitajiet ta' xiri u ta' bejg? ta' proprjetà immobbli b'mod frekwenti u b'mod professjonali ji?u ppenalizzati minn din l-attività, billi j?allsu darbtejn l-istess taxxi, ji?ifieri kemm fil-mument tal-akkwist ta' proprjetà immobbli kif ukoll meta jsir l-akkwist tag?ha, fatt dan li huwa kkonfermat b'mod partikolari minn studju tal-Consiglio nazionale del Notariato (il-Kunsill Nazzjonali tan-Nutara, l-Italja) u minn ?irkulari tal-Associazione fra le società italiane per azioni (Assonime) (l-Asso?jazzjoni ta' kumpanniji Taljani b'ishma kon?unti).

53 Sussegwentement, il-Gvern Taljan iqis li d-differenzi ta' natura funzjonali u strutturali li je?istu bejn il-fondi ta' proprjetà immobbli tat-tip mag?luq u dawk tat-tip miftu?, kemm f'dak li jirrigwarda l-pro?eduri ta' sottoskrizzjoni u l-modalitajiet ta' xiri mill-?did tal-ishma jew il-karatteristi?i ta' kull wie?ed minn dawn it-tipi ta' fondi, juru li l-fondi ta' proprjetà immobbli tat-tip miftu? ma jinsabux f'sitwazzjoni o??ettivament komparabbli ma' dik tal-fondi tat-tip mag?luq. Barra minn hekk, din il-konklu?joni hija kkorroborata mill-ori?ini tad-dispo?izzjoni nazzjonali, li minnha jirri?ulta li l-le?i?latur Taljan kellu l-intenzjoni li jirri?erva dan il-vanta?? fiskali biss g?all-investimenti ta' natura effettivament immobbli, bl-esklu?joni ta' dawk ta' natura mobbli, anki jekk dawn tal-a??ar ji?u rkuprati permezz tal-akkwist temporanju ta' beni immobbli, u din il-le?i?lazzjoni hija inti?a, essenzjalment, sabiex tiffavorixxi l-istabbiliment, fl-Italja, tal-fondi tat-tip mag?luq li jwettqu investimenti tat-tip immobbli.

54 Fl-a??ar nett, il-Kummissjoni Ewropea tirrileva li d-dritt Taljan jimponi le?i?lazzjoni materjali wa?da applikabbli g?all-fondi ta' investiment komuni kollha, i?da jag?ti trattament fiskali favorevoli g?all-akkwist ta' proprjetà immobbli g?al u?u professjonali minn fondi ta' proprjetà immobbli tat-tip mag?luq fil-forma ta' tnaqqis tat-taxxi ipotekarji u t-tariffi tar-Re?istru tal-Artijiet. Issa, peress li l-g?an prin?ipali tal-fondi tat-tip mag?luq, b?all-fondi tat-tip miftu?, huwa dak li jag?ti lis-sottoskrivent il-possibbiltà li jwettaq investiment finanzjarju, te?isti komparabbiltà perfetta bejn il-fondi ta' proprjetà immobbli tat-tip mag?luq u dawk tat-tip miftu?. Barra minn hekk, it-te?id inkunsiderazzjoni tal-g?an tal-fond li jikkonsisti fl-akkwist ta' proprjetajiet immobbli sabiex sussegwentement jinbieg?u mill-?did, il-fondi ta' proprjetà immobbli tat-tip mag?luq u l-fondi ta' proprjetà immobbli tat-tip miftu? huma wkoll komparabbli.

55 F'dan il-kuntest, hija l-qorti tar-rinviju, li hija l-unika li g?andha ?urisdizzjoni sabiex tinterpreta d-dritt nazzjonali, billi tie?u inkunsiderazzjoni l-elementi kollha tal-le?i?lazzjoni fiskali inkwistjoni fil-kaw?i prin?ipali u s-sistema fiskali nazzjonali kkon?ernata kollha, li g?andha tiddetermina l-g?an prin?ipali mfittex minn din id-dispo?izzjoni (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tat-30 ta' Jannar 2020, Köln-Aktienfonds Deka, C?156/17, EU:C:2020:51, punt 79).

56 F'dan ir-rigward, jekk il-qorti tar-rinviju tasal g?all-konklu?joni li l-g?an tal-Artikolu 35(10 ter) tad-Digriet Li?i Nru 223/2006 huwa inti? sabiex jipprevjeni li fond ji?i ppenalizzat permezz ta' taxxa doppja waqt l-akkwist ta' beni immobbli u l-bejg? mill-?did sussegwenti tag?hom, g?andu ji?i kkunsidrat li, fid-dawl ta' dan l-g?an u kif irrileva l-Avukat ?enerali fil-punt 81 tal-konklu?jonijiet tieg?u, il-fondi tat-tip miftu? u dawk tat-tip mag?luq ikunu jinsabu f'sitwazzjonijiet o??ettivament

komparabbli.

57 Min-na?a l-o?ra, il-qorti tar-rinviju tista' tikkonkludi li l-g?anijiet imfittxija mil-le?i?lazzjoni nazzjonali inkwistjoni fil-kaw?i prin?ipali huma inti?i sabiex jippromwovu u jiffavorixxu l-istabbiliment ta' fondi tat-tip mag?luq li ma jirri?ultawx minn intenzjonijiet spekulattivi u in?erti ?afna, u sabiex jillimitaw ir-riskji sistemi?i fis-suq tal-proprjetà immobbli, u li tali kunsiderazzjonijiet g?alhekk jikkostitwixxu l-ba?i li fuqha l-fondi tat-tip miftu? huma esklu?i mill-vanta?? fiskali mog?ti fl-Artikolu 35(10 ter) tad-Digriet Li?i Nru 223/2006. Issa, g?andu ji?i rrilevat li kunsiderazzjonijiet ta' din in-natura ma jirrigwardawx spe?ifikament ir-ra?unijiet li jiddistingwu l-fondi tat-tip miftu? mill-fondi tat-tip mag?luq fir-rigward tal-vanta?? fiskali inkwistjoni.

58 G?andu jing?ad ukoll, f'dak li jikkon?erna l-g?an u l-kontenut ta' din il-le?i?lazzjoni, li dawn jikkonsistu f'li ji?i previst tnaqqis ta' 50 % tar-rata tat-taxxi ipotekarji u t-tariffi tar-Re?istru tal-Artijiet g?all-akkwisti ta' beni immobbli mwettqa minn jew f'isem fondi tat-tip mag?luq irregolati mill-Artikolu 37 tad-Digriet Le?i?lattiv Nru 58/1998 u li, fir-rigward ta' tali vanta?? fiskali, fond tat-tip mag?luq u fond tat-tip miftu?, inkwantu kull wie?ed minnhom iwettaq l-attività li tikkonsisti fix-xiri u l-bejg? mill-?did sussegwenti tal-proprjetà immobbli su??etta g?al taxxa doppja, jidhru li jinsabu f'sitwazzjoni komparabbli.

59 F'dawn i?-?irkustanzi, g?andu ji?i e?aminat jekk id-differenza fit-trattament stabbilita minn dan l-Artikolu 37 tistax ti?i ??ustifikata minn ra?unijiet imperattivi ta' interess ?enerali.

Fuq l-e?istenza ta' ra?uni imperattiva ta' interess ?enerali

60 G?andu jitfakkar li, skont ?urisprudenza stabbilita tal-Qorti tal-?ustizzja, restrizzjoni g?all-moviment liberu tal-kapital tista' ti?i a??ettata jekk tkun i??ustifikata minn ra?unijiet imperattivi ta' interess ?enerali, jekk hija xierqa sabiex tiggarantixxi t-twettiq tal-g?an imfittex minnha u ma tmurx lil hinn minn dak li huwa ne?essarju sabiex dan l-g?an jintla?aq (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tad-29 ta' April 2021, Veronsaajien oikeudenvalvontayksikkö (D?ul im?allas minn UCITS, C?480/19, EU:C:2021:334, punt 56 u l-?urisprudenza ??itata).

61 F'dan il-ka?, g?andu ji?i kkonstatat li, g?alkemm il-qorti tar-rinviju ma invokatx tali ra?unijiet fit-talbiet g?al de?i?joni preliminari, hija spjegat, kif ?ie rrilevat fil-punt 50 ta' din is-sentenza, l-g?anijiet li ispiraw l-interventi tal-le?i?latur fil-qasam tat-trattament fiskali tal-fondi ta' proprjetà immobbli tat-tip mag?luq, ji?ifieri dak li ji?i m?e??e? l-i?vilupp ta' strument partikolari ta' ?estjoni ta' portafoll, dak li ji?i limitat l-u?u tieg?u g?al finijiet ta' evitar tal-le?i?lazzjoni, kif ukoll dak inti? sabiex jippromwovi u jiffavorixxi l-kostituzzjoni tal-fondi tat-tip mag?luq li ma jirri?ultawx minn intenzjonijiet spekulattivi u in?erti ?afna, peress li dawn id-diversi interventi le?i?lattivi ?ew iggwidati minn kunsiderazzjonijiet relatati mal-?tie?a li ji?u limitati r-riskji sistemi?i fis-suq tal-proprjetà immobbli. Barra minn hekk, il-Kummissjoni u l-Gvern Taljan taw diversi ra?unijiet ta' ?ustifikazzjoni quddiem il-Qorti tal-?ustizzja, ji?ifieri l-?lieda kontra l-frodi u l-eva?joni fiskali u l-pre?ervazzjoni tal-koerenza tas-sistema fiskali inkwistjoni fil-kaw?i prin?ipali, rispettivament.

62 Fir-rigward, qabel xejn, tal-?lieda kontra l-frodi u l-eva?joni fiskali, g?andu jitfakkar li l-Qorti tal-?ustizzja dde?idiet li mi?ura nazzjonali li tirrestrin?i l-moviment liberu tal-kapital tista' tkun i??ustifikata mill-?tie?a ta' prevenzjoni tal-frodi u tal-eva?joni fiskali meta din tkun tirrigwarda spe?ifikament l-arran?amenti purament artifi?jali, li ma jirriflettux ir-realtà ekonomika, ma?luqa bl-g?an li ti?i evitata t-taxxa normalment dovuta fuq il-profitti ??enerati minn attivitajiet imwettqa fit-territorju nazzjonali tal-Istat Membru kkon?ernat (sentenza tas-26 ta' Frar 2019, X (Kumpanniji intermedjarji stabbiliti f'pajji?i terzi), C?135/17, EU:C:2019:136, punt 73 u l-?urisprudenza ??itata). G?aldaqstant, pre?unzjoni ?enerali ta' eva?joni jew ta' frodi fiskali ma tistax tkun suffi?jenti sabiex ti??ustifika mi?ura fiskali li tippre?udika l-g?anijiet tat-Trattati (sentenza tal-11 ta' Ottubru 2007, ELISA, C?451/05, EU:C:2007:594, punt 91 u l-?urisprudenza ??itata).

63 Issa, huwa bi??ejjed li ji?i rrilevat f'dan ir-rigward li, sa fejn il-le?i?lazzjoni nazzjonali teskludi mill-benefi??ju tal-vanta?? fiskali l-fondi ta' proprjetà immobbli kollha tat-tip miftu?, hija manifestament ma tissodisfax ir-rekwi?iti msemmija fil-punt ta' qabel dan u, g?aldaqstant, ma tistax tkun i??ustifikata min-ne?essità li ji?u evitati l-frodi u l-eva?joni fiskali.

64 Fl-a??ar nett, il-Gvern Taljan isostni li d-differenza fit-trattament stabbilita bl-Artikolu 35(10 ter) tad-Digriet Li?i Nru 223/2006 hija ??ustifikata mill-?tie?a li jin?amm il-bilan? u l-koerenza tas-sistema nazzjonali, peress li d-dritt Taljan jirrikonoxxi biss il-fondi ta' investiment tat-tip mag?luq b?ala l-unika kategorija ta' fondi li tista' twettaq akkwisti ta' proprjetà immobbli.

65 F'dan ir-rigward, g?andu jitfakkar li, ?ertament, il-Qorti tal-?ustizzja dde?idiet li l-?tie?a li tit?ares il-koerenza ta' sistema fiskali tista' ti??ustifika le?i?lazzjoni ta' natura li tirrestrin?i l-libertajiet fundamentali (ara, f'dan is-sens, is-sentenzi tal-10 ta' Mejju 2012, Santander Asset Management SGIIC *et*, C?338/11 sa C?347/11, EU:C:2012:286, punt 50 u l-?urisprudenza ??itata, u tat-13 ta' Marzu 2014, Bouanich, C?375/12, EU:C:2014:138, punt 69 u l-?urisprudenza ??itata).

66 Madankollu, sabiex argument ibba?at fuq tali ?ustifikazzjoni jkun jista' jintlaqa', je?tie? li tkun ?iet stabbilita l-e?istenza ta' rabta diretta bejn il-vanta?? fiskali kkon?ernat u l-kumpens ta' dak il-vanta?? permezz ta' impo?izzjoni fiskali partikolari, u n-natura diretta ta' din ir-rabta g?andha ti?i evalwata fid-dawl tal-g?an tal-le?i?lazzjoni kkon?ernata (sentenzi tal-10 ta' Mejju 2012, Santander Asset Management SGIIC *et*, C?338/11 sa C?347/11, EU:C:2012:286, punti 51 u l-?urisprudenza ??itata, u tat-13 ta' Marzu 2014, Bouanich, C?375/12, EU:C:2014:138, punt 69 u l-?urisprudenza ??itata).

67 Issa, f'dan il-ka?, ir-Repubblika Taljana ma wrietx li l-vanta?? fiskali mog?ti lill-fondi Taljani tat-tip mag?luq kien ikkumpensat minn impo?izzjoni fiskali spe?ifika, li b'hekk ti??ustifika l-esklu?joni tal-fondi ta' proprjetà immobbli li jaqg?u ta?t id-dritt ta' Stati Membri o?ra minbarra r-Repubblika Taljana mill-benefi??ju ta' dan il-vanta??.

68 Fl-a??ar nett, fir-rigward tan-ne?essità li ji?i m?e??e? l-i?vilupp ta' strument partikolari ta' ?estjoni ta' portafoll, tal-kostituzzjoni tal-fondi tat-tip mag?luq li ma jirri?ultawx minn intenzjonijiet spekulattivi u in?erti ?afna, kif ukoll tan-ne?essità li ji?u limitati r-riskji sistemi?i fis-suq tal-proprjetà immobbli, g?andu ji?i rrilevat, fl-ewwel lok, f'dak li jirrigwarda n-ne?essità li ji?i m?e??e? l-i?vilupp ta' strument partikolari, li dan l-g?an jidher li jintla?aq mil-le?i?lazzjoni nazzjonali li tawtorizza biss il-?olqien tal-fondi tat-tip mag?luq.

69 Madankollu, trattament fiskali sfavorevoli tal-fondi ta' tip ie?or, ma?luqa skont id-dritt ta' Stat Membru ie?or, iwassal, essenzjalment, sabiex sistematikament ji?u pprivile??ati l-fondi nazzjonali.

70 Barra minn hekk, skont ?urisprudenza stabbilita, g?an ta' natura purament ekonomika ma jistax ji??ustifika restrizzjoni g?al libertà fundamentali ggarantita mit-Trattati (sentenza tal-25 ta'

Frar 2021, Novo Banco, C?712/19, EU:C:2021:137, punt 40 u l-?urisprudenza ??itata).

71 Fit-tieni lok, b?alma g?amel l-Avukat ?enerali fil-punti 88 u 89 tal-konklu?jonijiet tieg?u, g?andu ji?i indikat li n-natura miftu?a jew mag?luqa ta' fond ma tidhirx li hija marbuta mal-livell ta' spekulazzjoni tal-investimenti mwettqa minn dan il-fond jew man-natura ftit jew wisq ?erta tal-intenzjonijiet f'dan ir-rigward u li l-karatteristika ta' fondi tat-tip mag?luq ma tobbligax lil tali fond i?omm il-proprjetà li akkwista g?al ?mien itwal milli kieku kien fond tat-tip miftu?.

72 G?aldaqstant, anki jekk ji?i pre?unt li n-ne?essità li ti?i evitata l-ispekulazzjoni immobbiljari tista' titqies b?ala ra?uni imperattiva ta' interess ?enerali li tista' ti??ustifika restrizzjoni g?all-moviment liberu tal-kapital, din ma tistax ti?i invokata fil-kaw?i prin?ipali, inkwantu l-applikazzjoni ta' vanta?? fiskali biss g?all-fondi tat-tip mag?luq bl-esklu?joni tal-fondi tat-tip miftu?, ma tidhirx li hija xierqa sabiex jintla?aq l-g?an imfittex.

73 Issa, kif irrileva l-Avukat ?enerali fil-punti 90 u 91 tal-konklu?jonijiet tieg?u, l-g?an inti? li jillimita riskji sistemi?i fis-suq tal-proprjetà immobbli jista' jikkostitwixxi ra?uni imperattiva ta' interess ?enerali. Madankollu, sabiex restrizzjoni g?all-moviment liberu tal-kapital tkun tista' ti?i ??ustifikata mill-?tie?a li ji?u limitati r-riskji sistemi?i fis-suq tal-proprjetà immobbli, il-le?i?lazzjoni nazzjonali li tag?ti vanta?? fiskali lill-fondi ta' proprjetà immobbli tat-tip mag?luq biss g?andha tkun xierqa sabiex tiggarantixxi t-twettiq tal-g?an invokat u ma g?andhiex tmur lil hinn minn dak li huwa ne?essarju sabiex dan jintla?aq, fatt li g?andu ji?i vverifikat mill-qorti tar-rinviju.

74 Fid-dawl tal-kunsiderazzjonijiet kollha pre?edenti, ir-risposta g?ad-domanda mag?mula g?andha tkun li l-Artikolu 56 KE (li sar, wara emenda, l-Artikolu 63 TFUE) g?andu ji?i interpretat fis-sens li jipprekludi le?i?lazzjoni ta' Stat Membru li tillimita l-benefi??ju tat-tnaqqis tat-taxxi ipotekarji u t-tariffi tar-Re?istru tal-Artijiet g?all-fondi ta' proprjetà immobbli tat-tip mag?luq biss, bl-esklu?joni ta' dawk tat-tip miftu?, jekk kemm-il darba dawn i?-?ew? kategoriji ta' fondi jkunu jinsabu f'sitwazzjonijiet o??ettivament komparabbli, sakemm tali differenza fit-trattament ma tkunx i??ustifikata mill-g?an inti? li jillimita riskji sistemi?i fis-suq tal-proprjetà immobbli.

Fuq l-ispejje?

75 Peress li l-pro?edura g?andha, fir-rigward tal-partijiet fil-kaw?a prin?ipali, in-natura ta' kwistjoni mqajma quddiem il-qorti tar-rinviju, hija din il-qorti li g?andha tidde?iedi fuq l-ispejje?. L-ispejje? sostnuti g?as-sottomissjoni tal-osservazzjonijiet lill-Qorti tal-?ustizzja, minbarra dawk tal-imsemmija partijiet, ma jistg?ux jit?allsu lura.

G?al dawn il-motivi, Il-Qorti tal-?ustizzja (It-Tieni Awla) taqta' u tidde?iedi:

L-Artikolu 56 KE (li sar, wara emenda, l-Artikolu 63 TFUE) g?andu ji?i interpretat fis-sens li jipprekludi le?i?lazzjoni ta' Stat Membru li tillimita l-benefi??ju tat-tnaqqis tat-taxxi ipotekarji u t-tariffi tar-Re?istru tal-Artijiet g?all-fondi ta' proprjetà immobbli tat-tip mag?luq biss, bl-esklu?joni ta' dawk tat-tip miftu?, jekk kemm-il darba dawn i?-?ew? kategoriji ta' fondi jkunu jinsabu f'sitwazzjonijiet o??ettivament komparabbli, sakemm tali differenza fit-trattament ma tkunx i??ustifikata mill-g?an inti? li jillimita riskji sistemi?i fis-suq tal-proprjetà immobbli.

Firem

* Lingwa tal-kaw?a: it-Taljan.